

Allerzielenconcerten 2025

- Thema: rust, vrede en hoop
- Muziek van:
 - [Franz Schubert](#) (Oostenrijk, 1797-1828)
 - [Arvo Part](#) (Estland, *1935)
 - [John Rutter](#) (UK England, *1945)
 - [Elisa Gilkyson](#) (USA, *1950)
 - [Geraint Lewis](#) (UK Wales, *1958)
- Met medewerking van
 - Projectkoor Lux Aeterna
 - Kinderkoor: nnb
 - Valkenswaards Kamerorkest
 - Sopraan: Hattice Aydogan
 - Harp: Inge Frimout
 - Piano: Rob van Heck
 - Orgel: Piet Zeegers
- Muzikale leiding en productie
 - Tom Suters

Programma

- Duur ca. 65 min,
- Alle stukken zijn te beluisteren via deze Spotify playlist [Allerzielen 2025](#)

DEEL I: ca. 30 min

- 1) Franz Schubert, [Litanei auf Allerseelen](#), duur 4'42,
 - koor (SATB) a capella
- 2) Arvo Pärt - [Littlemore Tractus](#), duur 7'29,
 - Orkestversie: koor (SSAATTBB), harp, strijkers, 1x slagwerk (buisblok, tintinnabuli)
- 3) Eliza Gilkyson – [Requiem](#), duur 3'45
 - koor (SATB) en piano
- 4) Geraint Lewis [The Souls of the Righteous](#), duur 7'47,
 - koor (SATB), orgel
- 5) Arvo Part - [Vater unser](#), duur 3'43,
 - koor (SATB), kinderkoor ad lib., piano, strijkers

DEEL II: ca 35 min

- 6) John Rutter - [Requiem](#) duur ca 35m, orkestversie
 - Sopraan solo, koor SATB, cello solo, hobo solo, orkest: 2-1-2-1, 2-0-0-0, harp, timp (3x), 1x slagwerk (glockenspiel), strijkers (5-5-3-3-1)

Toelichting

Arvo Pärt & John Rutter: vernieuwers van de koormuziek

2025 is het Arvo Pärt jaar en wordt er overal ter wereld aandacht besteed aan het bijzondere oeuvre van de dit jaar 90 geworden in Estland geboren componist die na zijn vlucht in 1980 voor het Sovjet regime nu al jaren woont en werkt in Berlijn.

Pärt behoort samen met zijn 10 jaar jongere Engelse collega John Rutter tot de baanbrekende componisten uit de 2e helft van de 20e eeuw die, zij het met zeer verschillende muzikale middelen, de meerstemmige liturgische koormuziek weer op de kaart hebben gezet.

Reden genoeg dus om deze twee voorvechters van koormuziek te eren in de Allerzielenconcerten 2025 en u de verschillen in klankidoom te laten ervaren waarmee zij ieder hun eigen weg kozen tegen de algemene gangbare opvattingen van hun tijd in.

Van Pärt voeren we twee van zijn typische verstilde haast minimalistische koorstukken uit waarin hij probeert zoveel mogelijk weg te laten tot uiteindelijk alleen de essentie van de muziek overblijft. In zijn muziek maakt hij veelal gebruik van klokken of belletjes (tintinnabuli) omdat hij die klanken als de essentie van pure harmonie beschouwt. Enkele bekende uitspraken over zijn eigen componeertechniek zijn:

- *‘Het is moeilijker om die ene juiste noot te vinden dan er heleboel op papier te zetten.’*
- *‘Ik heb ontdekt dat het genoeg is wanneer een enkele noot prachtig wordt gespeeld.’*

Rutter was net als Pärt een van de eerste naoorlogse componisten die zich afkeerde van de naar hun idee doodlopende weg van de tweede Weense school en de twaalftoonsmuziek van componisten als Schonberg, Webern en Stockhausen. Beiden gingen zij weer terug naar de oude vertrouwde tonale muziek gebaseerd op toonsoorten en harmonieën bestaande uit gewone drieklanken.

Waar Part echter zijn muziek ontdeed van alle onnodige tierlantijnen en teruggreep op het gregoriaans en de polyfonie van de Renaissance tiert bij Rutter wederom de weelderigheid van de Romantiek met fraaie en toch verrassende melodische en harmonische wendingen inclusief het gebruik van de oude gregoriaanse kerktoonsoorten (modi) en is er vaak een prominente rol voor de harp waarmee zijn muziek toch ook iets “ouds” krijgt en een traditionele sfeer ademt.

Schubert – Litanei auf Allerseelen D.343 (1816)

We beginnen het concert met een fraaie 4-stemmig a capella stukje van de *singer/songwriter* avant la lettre: Franz Schubert waarin de overledenen de rust en het eeuwig leven wordt toegewenst nu ze deze wereld vaarwel hebben gezegd hun dierbaren in tranen achterlatend.

Schubert – Litanei auf Allerseelen D.343 (1816)			
Tekst: 1776 by Johann Georg Jacobi, Nederlandse vertaling: ©2006 Lou Kanen			
1	<i>Ruh'n in Frieden alle Seelen, die vollbracht ein banges Quälen, die vollendet süszen Traum lebensatt, geboren kaum, aus der Welt hinüber schieden: Alle Seelen ruh'n in Frieden</i>	1	<i>Rust in vrede, alle zielen, Die aan leed ten offer vielen, Die 't volmaakt hebben gered, Levensmoe, geboren net, Van ons gingen, overleden: Alle zielen, rust in vrede!</i>
2	<i>Liebevoller Menschen Seelen, deren Tränen nicht zu zählen, die ein falscher Freund verliesz, und die blinde Welt verstiesz: Alle, die von hinnen schieden: Alle Seelen ruh'n in Frieden</i>	2	<i>Liefdevolle meisjeszielen, Bij wie zoveel tranen vielen, Die een valse vriend verliet, En de wereld blind verstiet, Allen die zijt overleden, Alle zielen, rust in vrede!</i>
3	<i>Und die nie der Sonne lachten, unterm Mond auf Dornen wachten, Gott im reines Himmelslicht,</i>	3	<i>Zij die nooit in 't zonlicht lachten, In de nacht vol pijn verwachtten, eens, in zuiver hemellicht,</i>

<i>einst zu sehn von Angesicht: Alle, die von hinnen schieden: Alle Seelen ruh'n in Frieden</i>	<i>God te zien van aangezicht: Allen die zijt overleden, Alle zielen, rust in vrede!</i>
---	--

Arvo Pärt – Vater unser (2005)

Het unisono maar daardoor zeer serene en ontroerende *Vater unser* is oorspronkelijk geschreven voor jongensstem of unisono (kinder)koor begeleid door piano.

Het is een wat ongebruikelijk werk waarin hij geen gebruik maakt van zijn tintinabulli of minimalistische technieken maar door zijn eenvoud en gebruik van een jongensstem of kinderkoor enorm weet te raken. Ik bezig dan ook druk doende om een kinderkoor te strikken om dit samen met ons projectkoor te zingen.

Pärt droeg dit stuk op aan de Duitse paus Benedictus XVI (een landgenoot dus uit Pärt's nieuwe thuisland Duitsland) door wie hij ook benoemd werd in de pauselijke raad voor cultuur en voor wie Pärt het zelf ook heeft uitgevoerd in 2011 ter gelegenheid van diens 60 jarige priesterjubileum.

Arvo Pärt – Vater Unser (2005) Tekst: Mattheus 6:9-13 (1^e eeuw AD)	
<i>Vater unser im Himmel, geheiligt werde Dein Name. Dein Reich komme. Dein Wille geschehe, wie im Himmel so auf Erden. Unser tägliches Brot gib uns heute. Und vergib uns unsere Schuld, wie auch wir vergeben unseren Schuldigern. Und führe uns nicht in Versuchung, sondern erlöse uns von dem Bösen.</i>	<i>Onze Vader die in de hemel zijt Uw naam worde geheiligd Uw rijk kome Uw wil geschiede Op aarde zoals in de hemel Geef ons heden ons dagelijks brood En vergeef ons onze schuld Zoals ook wij onze schuldenaren vergeven En leid ons niet in bekoring Maar verlos ons van het kwade</i>

Arvo Pärt – Littlemore Tractus (2000)

In 2000 vroeg Bernhard Schönemann, priester in het Engelse plaatsje Littlemore (Oxfordshire UK) Pärt een stuk te schrijven ter ere van kardinaal John Henry Newman (1801-1900) die in zijn tijd ook priester was in Littlemore.. In 1845 veroorzaakte Newman veel discussie toen hij zich van de Anglicaanse kerk afwendde en zich tot het katholicisme bekeerde Hij werd door de Duitse paus Benedictus XVI in 2010 zalig verklaard en in 2019 heilig verklaard door paus Franciscus.

In *Littlemore Tractus* gebruikt Pärt de beroemde laatste regels uit Newman's preek uit 1843, *Wisdom and Innocence* over Mattheus 10-16: *Behold, I send you forth as sheep in the midst of wolves; be ye therefore wise as serpents, and harmless as doves*, over hoe te leven volgens de leer van Jezus ten tijde van de vroege christenvervolgingen.

In de tekst vraagt Newman God om steun om de dagelijkse moeilijkheden het hoofd te bieden bij het leiden van een deugzaam leven. Daarbij is de dag tegelijk ook een metafoor voor het hele leven van de mens op weg naar rust en vrede bij de Heer na zijn dood.

De in het begin serene rustige muziek bed wordt begeleid door strijkers, harp en het typische Arvo Part slagwerk: buisklokken en kleine belletjes. De melodie en harmonie ontwikkelt zich geleidelijk tot een 8-stemmige climax op de tekst "Then in his mercy" om tenslotte weer rustig en vredig te eindigen op de tekst "and peace at the last".

Arvo Pärt – Littlemore Tractus (2000)

Tekst: sermon 20. Wisdom & Innocence (1843) by rev. John Henry Newman

*May He support us all the day long,
till the shades lengthen,
and the evening comes,
and the busy world is hushed,
and the fever of life is over,
and our work is done!
Then in His mercy
may He give us a safe lodging,
and a holy rest, and peace at the last.*

*Moge hij ons elke dag steunen
Tot de schaduwen gaan lengen
En de avond valt
Tot de drukke wereld stiller wordt,
het jachtige leven stopt
En ons werk is gedaan!
Moge Hij dan genadevol
Ons een veilig thuis bieden
een plaats van heilige rust en vrede.*

Geraint Lewis – The Souls of the Righteous (1992)

In het verlengde van *Littlemore Tractus* ligt het stuk *The souls of the righteous (Iustorum Animae)* voor koor en groot orgel van de uit Wales afkomstige Geraint Lewis. Het is een voorbeeld van een typische vorm van Anglicaanse kerkmuziek in een *Evensong dienst*: koorzang op teksten uit het 'Book of Common Prayer', meestal begeleid door orgel waarbij soms ook het volk meezingt.

Zoals de titel suggereert is de tekst bedoeld voor de dienst op Allerzielen en is de muziek gecomponeerd ter nagedachtenis aan een overleden vriend en collega componist.

Geraint Lewis – The Souls of the Righteous (1992)

Tekst: OT Boek Wijsheid 3:1

*The souls of the righteous are in the hand of God,
and the pain of death shall not touch them.

To the eyes of the foolish they seemed to perish,
but they are in peace.*

*De zielen van de rechtvaardigen zijn in Gods
hand en de dood kan hen niet deren.

In de ogen der dwazen schijnen zij te
sterven, zij zijn evenwel in vrede.*

Eliza Gilkyson – Requiem

Eliza Gilkyson is een Amerikaanse *singer/songwriter* van *folk music*, vaak met een religieuze inslag. Zij schreef In 2004 als uiting van de ellende van de getroffenene van de tsunami in de Indische oceaan in 2004.

De tekst refereert duidelijk aan de titel en rol van Maria als “vrouwe van eeuwigdurende bijstand” waarvoor zij zeker in de katholieke kerk ook altijd zeer gezien en geliefd is.

Het nummer werd erg populair bij de slachtoffers in Amerika van de storm Katrina in 2005 omdat haar album *Paradise Hotel* waarop Requiem stond toevallig tegelijk uitkwam.

Het wijkt qua stijl volkomen af van alle andere nummers op het album. Origineel op het album is het een duet begeleid door een gitaar, cello en piano waardoor het meten een klassieke sound heeft. Het nummer werd dan ook gearrangeerd voor koor door de Amerikaanse koordirigent en arrangeur Craig Hella Johnson. In deze versie is het nog steeds erg populair in de korenwereld maar ook daarbuiten.

Eliza Gilkyson – Requiem	
Album: Paradise Hotel (2005), Nederlandse vertaling ©2025 Tom Suters	
1	<i>Mother Mary, full of grace, awaken All our homes are gone, our loved ones taken Taken by the sea Mother Mary, calm our fears, have mercy Drowning in a sea of tears, have mercy Hear our mournful plea Our world has been shaken We wander our homelands forsaken</i>
1	<i>O Maria, vol genade, waakzaam Huizen weg, geliefden weggegaan gestolen door de zee O Maria, stop de angst, genade Verzwolgen door een tranenzie, genade Wil rouwen met ons mee De wereld in duigen Bewoners die dwalen als getuigen</i>
2	<i>In the dark night of the soul Bring some comfort to us all Oh mother Mary come and carry us in your embrace That our sorrows may be faced</i>
2	<i>In onze ziel vol duisternis Troost ons wat ontroostbaar is O lieve vrouwe wil ons houden In uw zachte armen Zie ons lijden met erbarmen</i>
3	<i>Mary, fill the glass to overflowing Illuminate the path where we are going Have mercy on us all In funeral fires burning Each flame to your mystery returning</i>
3	<i>Maria vul ons met uw bron van zegen En wijs de weg waar wij nog kunnen leven Heb meelij met ons lot Een vlam voor elke dode Die bij uw mysterie mag wonen.</i>
4	<i>In the dark night of the soul Your shattered dreamers, make them whole Oh mother Mary find us where we've fallen out of grace Lead us to a higher place</i>
4	<i>In onze ziel vol duisternis Gebroken dromen vol gemis Maria wil ons vinden Nu wij zoeken naar uw woord Leid ons naar beter oord.</i>
5	<i>In the dark night of the soul Our broken hearts you can make whole Oh mother Mary come and carry us in your embrace Let us see your gentle face, Mary</i>
5	<i>In onze ziel vol duisternis Gebroken harten vol gemis O lieve vrouwe wil ons houden In uw moederschoot En verschijn ons levensgroot Maria</i>

John Rutter – Requiem (1985)

Het *Requiem* van John Rutter is een stuk vol contrasten met onheilspellende angstige momenten afgewisseld met ontroerende en troostende melodieën op de teksten uit de *Missa pro Defunctis* van de katholieke dodenmis en de Engelse berijming van Psalm 130 (Out of the Deep) en Psalm 23 (the Lord is my shepherd).

In de Allerzielenconcerten van 2017 heb ik al eens enkele delen van dit *Requiem* uitgevoerd. Ditmaal doen we het gehele stuk. Het bevat prachtige solopartijen voor o.a. de sopraan (*Pie Jesu*), cello (*Out of the deep*) en hobo (*The Lord is my shepherd*). Ook heeft de harp een prominente rol in de orkestbegeleiding.

Rutters *Requiem* wordt vaak in een adem genoemd met die van Fauré en Duruflé omdat zij allen meer de sfeer van troost en vergeving ademen dan dat zij de verschrikking van de dood centraal stellen.

John Rutter – Requiem (1985)

<p align="center">1</p> <p align="center">Requiem Aeternam</p> <p><i>Requiem aeternam dona eis, Domine, et lux perpetua luceat eis Te decet Hymnum, Deus in Sion: et tibi reddetur votum in Jerusalem: Exaudi orationem meam, ad te omnis caro veniet.</i></p> <p><i>Kyrie Eleison Christe Eleisno Kyrie Eleison</i></p>	<p align="center">1</p> <p align="center">Requiem Aeternam</p> <p><i>Geef hun de eeuwige rust, Heer En het eeuwige licht verlichte hen. U, God, komt lofzang toe in Sion, En U moge de belofte vervuld worden in Jerusalem. Verhoor mijn gebed; Tot U zal alle vlees komen.</i></p> <p><i>Heer, ontferm U Christus, ontferm U Heer, ontferm U</i></p>
<p align="center">2</p> <p align="center">Psalm 130</p> <p><i>Out of the deep have I called unto Thee, O Lord.</i></p> <p><i>Lord, Hear my voice, O, let Thine ears consider well the voice of my complaint.</i></p> <p><i>If Thou Lord, will be extreme to mark what is done amis: O Lord, who may abide it?</i></p> <p><i>For there is mercy with Thee, therefore shalt Thou be feared.</i></p> <p><i>I look for the Lord; my soul doth wait for Him; in his word is my trust.</i></p> <p><i>My soul fleeth unto the Lord: before the morning watch, I say, before the morning watch.</i></p> <p><i>O Israel, trust in the Lord, for with the Lord there is mercy, and with Him is plentiful redemption; And He shall redeem Israel from all his sins.</i></p>	<p align="center">2</p> <p align="center">Psalm 130</p> <p><i>Uit de diepten roep ik tot U, o Heer</i></p> <p><i>Heer, hoor naar mijn stem. Laat Uw oren opmerkzaam zijn op mijn smeekbeden.</i></p> <p><i>Als U, Heer, als u slechts bemerkt wat ongerecht is, O Heere, wie zal bestaan?</i></p> <p><i>Maar bij U is vergeving, opdat U gevreesd wordt.</i></p> <p><i>Ik zoek de Heer, mijn ziel verwacht Hem ik vertrouw op Zijn woord.</i></p> <p><i>Mijn ziel zoekt naarstig naar de Heer, meer dan wachters op de morgen, wachters op de morgen.</i></p> <p><i>O Israël vertrouw op de Heer, want bij de Heer is vergeving en bij Hem is verlossing in overvloed en Hij zal Israël verlossen van al zijn zonden.</i></p>
<p align="center">3</p> <p align="center">Pie Jesu – Sequentia Missa pro defunctis</p> <p><i>Pie Jesu Domine, dona eis requiem. Requiem aeternam dona eis Domine. Pie Jesu Domine, dona eis sempiternam requiem.</i></p>	<p align="center">3</p> <p align="center">Pie Jesu - Sequentia Missa pro defunctis</p> <p><i>Lieve Jezus, geef hun rust Geef hun eeuwige rust Lieve Jezus, Heer, geef hun altijddurende rust</i></p>
<p align="center">4</p> <p align="center">Sanctus - Missa pro defunctis</p> <p><i>Sanctus, sanctus, sanctus, Dominus Deus Sabaoth. Pleni sunt coeli et terra gloria tua. Hosanna in excelsis! Benedictus qui venit in nomine Domini.</i></p>	<p align="center">4</p> <p align="center">Sanctus - Missa pro defunctis</p> <p><i>Heilig, heilig, heilig, De Heer, de God der hemelse machten. Vol zijn hemel en aarde van uw heerlijkheid. Hosanna in den hoge! Gezegend zijt gij die komt in de naam des Heren</i></p>

John Rutter – Requiem (1985)

5	<p style="text-align: center;">Agnus Dei - Missa pro defunctis</p> <p><i>Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona eis requiem.</i></p> <p style="text-align: center;">Funeral sentences – Common Book of Prayer</p> <p><i>Man that is born of a woman hath but a short time to live, and is full of misery. He cometh up, and is cut down like a flower; he fleeth as it were a shadow.</i></p> <p style="text-align: center;">Agnus Dei - Missa pro defunctis</p> <p><i>Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona eis requiem.</i></p> <p style="text-align: center;">Funeral sentences – Common Book of Prayer</p> <p><i>In the midst of life, we are in death: of whom may we seek for succour?</i></p> <p style="text-align: center;">Agnus Dei - Missa pro defunctis</p> <p><i>Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona eis requiem.</i></p> <p style="text-align: center;">Johannes 11:25</p> <p><i>I am the resurrection and the life, saith the Lord: he that believeth in me, though he were dead, yet shall he live: and whosoever liveth and believeth in me shall never die.</i></p>	5	<p style="text-align: center;">Agnus Dei - Missa pro defunctis</p> <p><i>Lam Gods dat draagt de zonden der wereld, geef hen rust</i></p> <p style="text-align: center;">Funeral sentences – Common Book of Prayer</p> <p><i>De mens, van een vrouw geboren, Heeft slechts kort te leven, Te midden van veel ellende. Hij komt op en wordt geplukt als een bloem; Hij verdwijnt als was hij slechts een schaduw.</i></p> <p style="text-align: center;">Agnus Dei - Missa pro defunctis</p> <p><i>Lam Gods dat draagt de zonden der wereld, geef hen rust</i></p> <p style="text-align: center;">Funeral sentences – Common Book of Prayer</p> <p><i>Te midden van het leven zijn wij omgeven door de dood; wie moeten wij om redding vragen?</i></p> <p style="text-align: center;">Agnus Dei - Missa pro defunctis</p> <p><i>Lam Gods dat draagt de zonden der wereld, geef hen rust</i></p> <p style="text-align: center;">Johannes 11:25</p> <p><i>‘Ik ben de opstanding en het Leven’ sprak de Heer; die in Mij gelooft, zal leven, al ware hij ook gestorven; En eenieder die leeft en in Mij gelooft, zal niet sterven in der eeuwigheid.</i></p>
6	<p style="text-align: center;">Psalm 23</p> <p><i>The Lord is my shepherd: therefore can I lack nothing.</i></p> <p><i>He shall convert my soul: and bring me forth in the paths of righteousness, for his Name’s sake.</i></p> <p><i>Yea, though I walk through the valley of the shadow of death, I will fear no evil: for thou art with me; thy rod and thy staff comfort me.</i></p> <p><i>Thou shalt prepare a table for me against them that trouble me: thou hast anointed my head with oil, and my cup shall be full.</i></p>	6	<p style="text-align: center;">Psalm 23</p> <p><i>De Heer is mijn Herder, mij zal niets ontbreken.</i></p> <p><i>Hij verkwikt mijn ziel en leidt mij in het spoor der gerechtigheid, om Zijns Naams wil.</i></p> <p><i>Al ging ik ook in het dal van de schaduw des doods, ik zal geen kwaad vrezen, want Gij zijt met mij; Uw stok en Uw staf vertroosten mij.</i></p> <p><i>Gij richt de tafel toe voor mij tegen hen die mij tegenstaan; Gij zalft mijn hoofd met olie, en mijn beker is vol tot aan de rand.</i></p>

John Rutter – Requiem (1985)

	<i>But thy loving-kindness and mercy shall follow me all the days of my life: and I will dwell in the house of the Lord for ever.</i>		<i>Uw weldadigheden genade zullen mij volgen alle dagen van mijn leven: en ik zal in het huis van de Heer vertoeven tot in lengte van dagen.</i>
7	<p>Book Revelation, 14:13 <i>I heard a voice from heaven saying unto me, Blessed are the dead who die in the Lord, for they rest from their labours: even so saith the Spirit.</i></p> <p>Lux Aeterna - Missa pro defunctis <i>Lux aeterna luceat eis, Domine: cum Sanctis tuis in aeternum, quia pius es.</i></p> <p><i>Requiem aeternam dona eis, Domine: et lux perpetua luceat eis.</i></p>	7	<p>Boek openbaringen 14: 13 <i>Ik hoorde een stem vanuit de hemel die mij zei: gezegend zij die sterven in de Heer Dat zij genieten van de rust van hun werken Ja zo sprak de Geest</i></p> <p>Lux Aeterna - Missa pro defunctis <i>Het eeuwige licht verlichte hen, Heer, samen met uw Heiligen in eeuwigheid, want Gij zijt liefdevol..</i></p> <p><i>Schenk hen eeuwige rust, Heer; En moge het eeuwige licht hen verlichten</i></p>